MAKFED
Türkiye Makina Federasyonu

SEKTÖR TEMEL GÖSTERGELERİNDEKİ GELİŞMELER

15 Eylül 2026

ÜYELERİMİZ

AIMSAD	**AİMSAD** Ağaç İşleme Makine Sanayicileri Derneği
AKDER	**AKDER** Akışkan Gücü Derneği
AMD Ambalaj Makinecileri Derneği Packaging Machinery Association	**AMD** Ambalaj Makinecileri Derneği
ARÜSDER	**ARÜSDER** Araç ve Araç Üstü Ekipman ve İş Makinaları Üreticileri Birliği Derneği
AYSAD	**AYSAD** Asansör ve Yürüyen Merdiven Sanayicileri Derneği
BESİAD	**BESİAD** Bağlantı Elemanları Sanayici ve İş Adamları Derneği
efsiad	**EFSİAD** Endüstriyel Fırın Sanayicileri ve İş Adamları Derneği
EMOSAD	**EMOSAD** Elektrik Motorları Sanayicileri Derneği

enosad 2004 ENDÜSTRİYEL OTOMASYON SANAYİCİLERİ DERNEĞİ	**ENOSAD** Endüstriyel Otomasyon Sanayicileri Derneği
ibia	**IBIA** Uluslararası Yatak Endüstrisi Derneği
İMDER TÜRKİYE İŞ MAKİNALARI DİSTRİBÜTÖRLERİ VE İMALATÇILARI BİRLİĞİ	**İMDER** Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği Derneği
İSDER İSTİF MAKİNALARI DİSTRİBÜTÖRLERİ VE İMALATÇILARI DERNEĞİ	**İSDER** İstif Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Derneği
kbsd KAZAN VE BASINÇLI KAP SANAYİCİLERİ DERNEĞİ —1985—	**KBSD** Kazan ve Basınçlı Kap Sanayicileri Derneği
MİB MAKİNA İMALATÇILARI BİRLİĞİ	**MİB** Makina İmalatçıları Birliği Derneği
PAGDER 1969 Plastik Sanayicileri Derneği	**PAGDER** Plastik Sanayicileri Derneği
POMSAD TÜRK POMPA VE VANA SANAYİCİLERİ DERNEĞİ	**POMSAD** Türk Pompa ve Vana Sanayicileri Derneği

ROBODER	**ROBODER** Robot Entegratörleri ve Yüksek Teknolojili Sistem Üreticileri Derneği
SAHA İSTANBUL	**SAHA** Savunma, Havacılık ve Uzay Kümelenmesi Derneği
TARMAKBİR	**TARMAKBİR** Türk Tarım Alet ve Makinaları İmalatçıları Birliği Derneği
TEMSAD İSTANBUL TEKSTİL MAKİNA SAN. VE DIŞ TİC. DERNEĞİ 1995	**TEMSAD** Tekstil Makine ve Aksesuarları Sanayicileri Derneği
TEVİD ELEKTRİKLİ VİNÇ İMALATÇILARI BİRLİĞİ DERNEĞİ	**TEVİD** Elektrikli Vinç İmalatçıları Birliği Derneği
TİAD	**TİAD** Takım Tezgahları Sanayici ve İş İnsanları Derneği
TÜRKİYE DÖKÜM SANAYİCİLERİ DERNEĞİ THE TURKISH FOUNDRY ASSOCIATION TÜDÖKSAD	**TÜDOKSAD** Türkiye Döküm Sanayicileri Derneği
GÖZLEMCİLER: DOSABSO	Doğu Marmara Makina İmalatçıları İhtisas OSB
GÖZLEMCİLER: İMES OSB KOCAELİ – GEBZE YÜKSEKTEKNOLOJİ İHTİSAS ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	İmes Makine İhtisas OSB

GÖZLEMCİLER: İSİM	**İŞİM** İş ve İnşaat Makineleri Kümelenmesi
GÖZLEMCİLER: KOMSAD	**KOMSAD** Kompresör, Vakum ve Basınçlı Gaz Ekipmanları Derneği
GÖZLEMCİLER: MAKSİAD MAKİNA SANAYİCİ İŞ İNSANLARI DERNEĞİ	**MAKSİAD** Makina Sanayici İş İnsanları Derneği
GÖZLEMCİLER: PLATFORMDER	**PLATFORMDER** Personel Yükseltici Platform Derneği
GÖZLEMCİLER: samib	**SAMİB** Sakarya Makina İmalatçıları Birliği Derneği
GÖZLEMCİLER: TÜMMER	**TÜMMER** Tüm Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği
GÖZLEMCİLER: TÜYİDER TÜM YÜZEY İŞLEMLER DERNEĞİ	**TÜYİDER** Tüm Yüzey İşlemler Derneği
GÖZLEMCİLER: Türkiye'nin Kalıphanesi UKUB	**UKUB** Ulusal Kalıp Üreticileri Birliği
GÖZLEMCİLER: Yalova Organize Sanayi Bölgesi	Yalova Makine İhtisas OSB

MAKİNE SEKTÖRÜ TEMEL GÖSTERGELERİ* - 2024

Girişim
59.750

İstihdam
501.696

Ciro
1.898 Milyar TL
(57,82 Milyar $)

Katma değer
547,4 Milyar TL
(16,68 Milyar $)

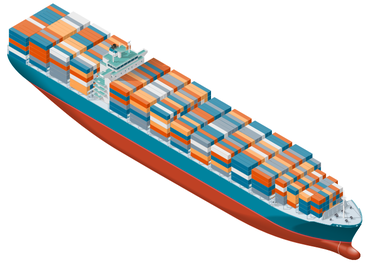

İhracat (2025)
28,7 Milyar $

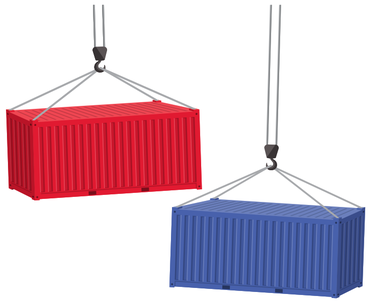

İthalat (2025)
46,15 Milyar $

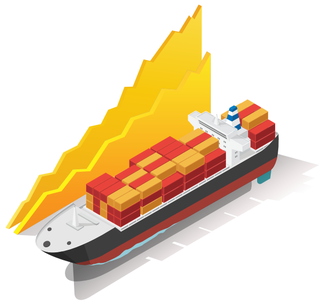

Pazar
73,62 Milyar $

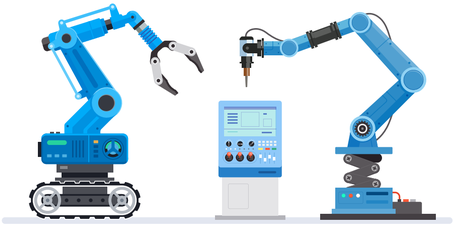

Ar&Ge Harcamaları
9 Milyar TL
(379 Milyon $) 2023

Kaynak: TÜİK 2024 ortalama Dolar Kuru= 32,8260 alınmıştır.
(*) NACE, 28, 2522, 2530, 2573, 2711, 33 (3311, 3312, 3313, 3314, 3320)

MAKİNE VE TEÇHİZAT YATIRIMLARI* DEĞİŞİM ORANLARI % (ÇEYREK DÖNEM)

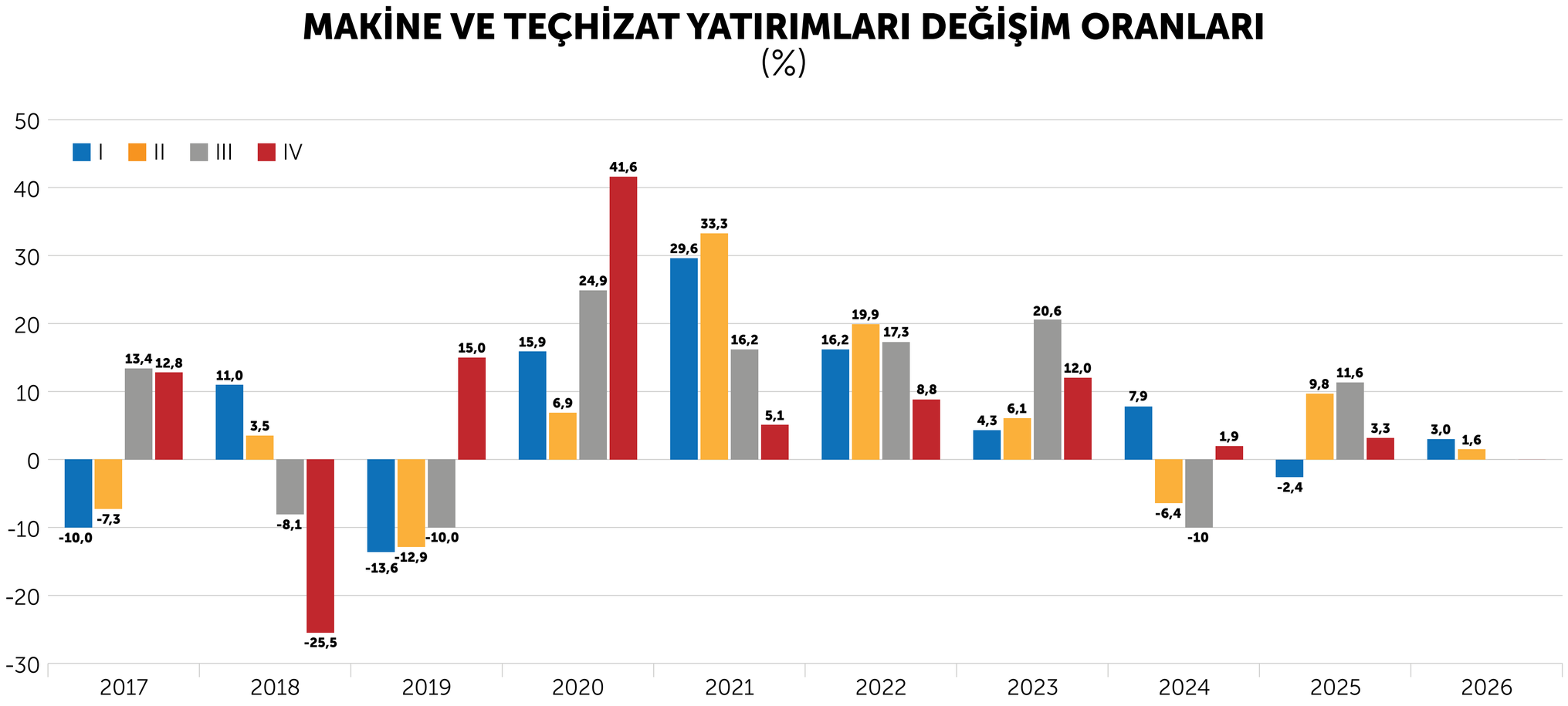

Kaynak: TÜİK

*** Makine ve teçhizat**, taşımacılık sistemleri, bilgi ve iletişim teknolojisi, silah sistemleri, v.b.

MAKİNE VE TEÇHİZAT YATIRIMLARI DEĞİŞİM ORANLARI % (YILLIK)

2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
2,21	**-4,78**	**-5,38**	**22,32**	**21,03**	**15,55**	**10,75**	**-1,65**	**5,58**	**2,30**

Kaynak: TÜİK

ÜRETİM ENDEKSLERİ DEĞİŞİMİ (MEVSİM VE TAKVİM ETKİSİNDEN ARINDIRILMIŞ)

İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ YILLIK ORTALAMASI

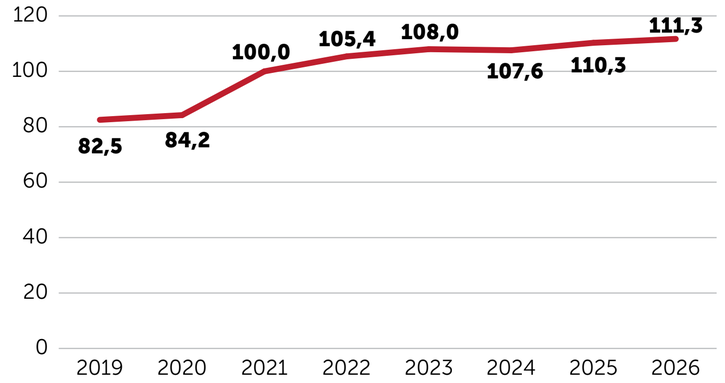

MAKİNE SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ YILLIK ORTALAMASI

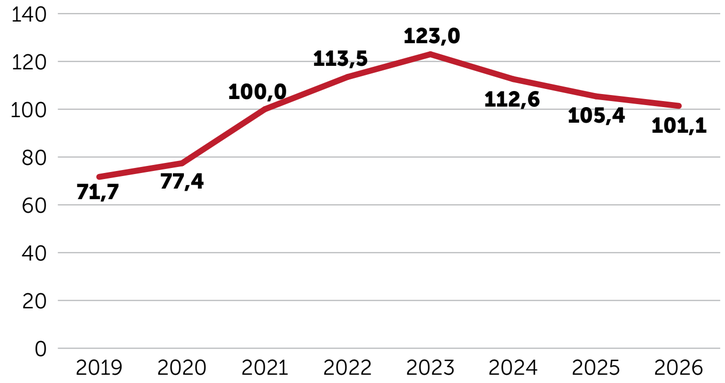

İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ YILLIK ORTALAMASINDA DEĞİŞİM ORANLARI ORTALAMASI

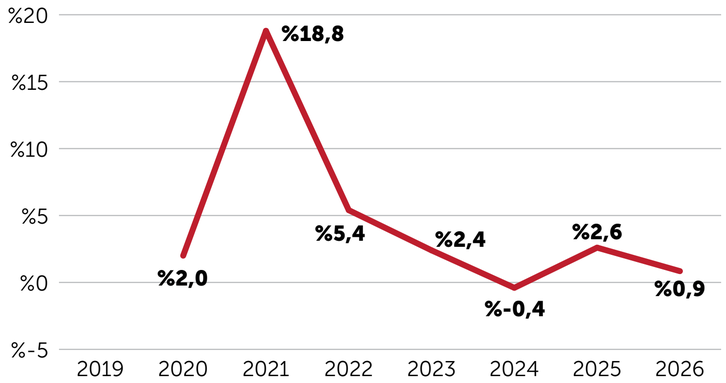

MAKİNE İMALAT SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ YILLIK ORTALAMASINDA DEĞİŞİM ORANLARI ORTALAMASI

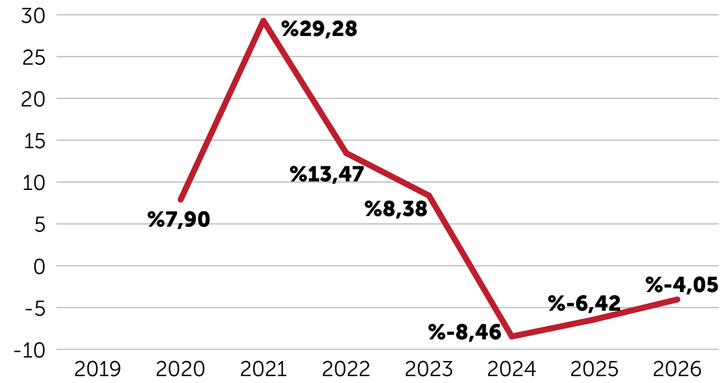

Üretim Endeksi (2021=100)

MAKİNE DIŞ TİCARETİ

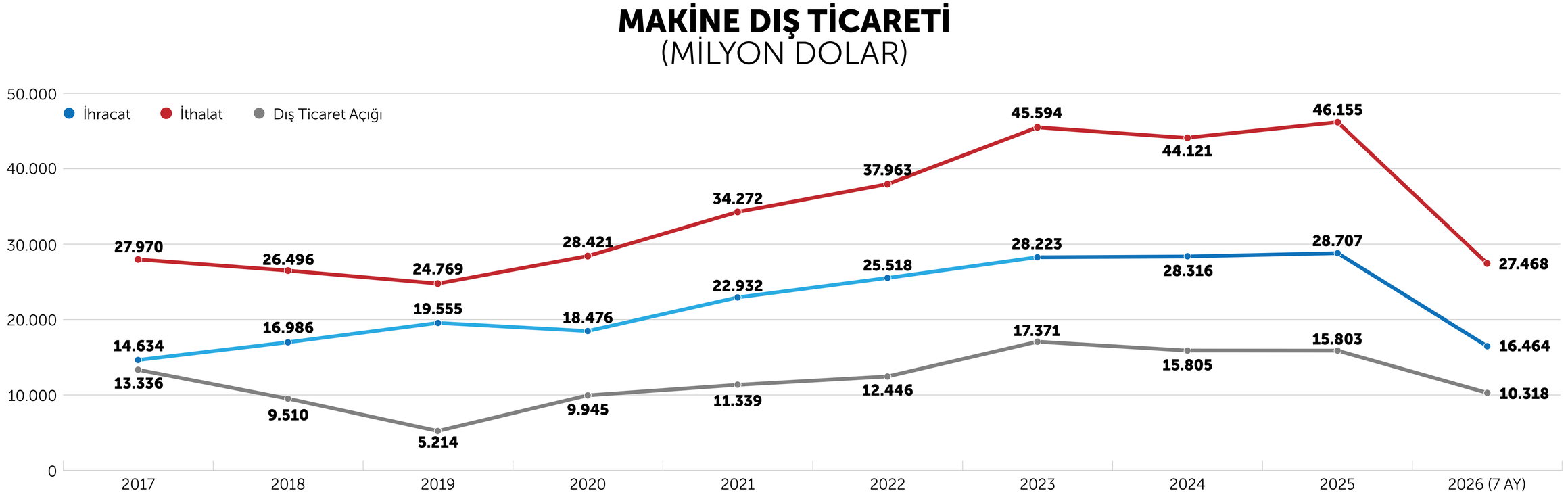

Değişim Oranı %	25/17	24/23	25/24	26/25
İhracat	96,2	0,2	1,4	1,6
İthalat	65	-3,3	4,6	3,6

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026 (7 AY)
İhr/İth Karşılama Oranı %	52,32	64,11	78,95	65,02	66,9	67,2	61,9	64,2	62,2	59,9

Makine İhracatı 2025'te %1,4 artışla 28,7 milyar dolar olan rekoruna ulaştı!
Makine İthalatı ise %4,6 artarak 46,2 milyar dolar oldu.
Makine İhracatı 2026'nın ilk 7 ayında % 1,6 artarken aynı dönemdeki ithalatı %3,6 arttı!

Kaynak: TÜİK

MAKİNE DIŞ TİCARETİ

MAKİNE SEKTÖRÜNÜN TAMAMINA AİT TÜRKİYE GENELİ FİİLİ İTHALAT-İHRACAT RAKAMLARI (Milyon $)										
MAL GRUBU	2025 (Ocak-Temmuz)		2026 (Ocak-Temmuz)		DEĞİŞİM , % (25/26)		Dış Ticaret Açığı (Ocak-Temmuz)		İhr-İth Karşılama Oranı (%) (Ocak-Temmuz)	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat	2025	2026	2025	2026
BÜRO MAKİNELERİ VE AKSAMLARI	140	2.307	237	2.888	69,6	25,2	2.167	2.650	6,1	8,2
İÇTEN YANMALI MOTORLAR VE AKSAMLARI	1.603	3.570	1.606	3.381	0,2	-5,3	1.967	1.775	44,9	47,5
ELEKTRİK MOTORLARI VE JENERATÖRLER	877	1.636	710	1.700	-19,1	3,9	759	990	53,6	41,8
VANALAR VE ARMATÜRLER	600	1.232	571	1.420	-4,8	15,3	631	848	48,7	40,2
POMPALAR VE KOMPRESÖRLER	1.110	1.949	1.206	2.045	8,7	4,9	839	838	57,0	59,0
YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAKİNELERİ	429	1.162	428	1.231	-0,1	5,9	733	803	36,9	34,8
TAKIM TEZGAHLARI	731	1.548	635	1.395	-13,2	-9,9	817	760	47,2	45,5
TÜRBİN, TURBOJET, HİDROLİK SİSTEMLER	931	1.532	1.106	1.645	18,9	7,4	601	538	60,8	67,3
ISITICILAR VE FIRINLAR	456	873	453	936	-0,6	7,2	417	483	52,2	48,4
İNŞAAT VE MADENCİLİK MAKİNELERİ	1.073	1.442	1.260	1.588	17,4	10,2	369	328	74,4	79,3
HADDE VE DÖKÜM MAKİNELERİ, KALIPLAR	273	409	241	507	-11,6	24,2	136	266	66,7	47,5
RULMANLAR	116	357	107	340	-7,7	-4,6	241	233	32,5	31,5
KAĞIT VE MATBAACILIK MAKİNELERİ	110	403	106	335	-3,4	-17,0	293	229	27,3	31,7
AMBALAJ MAKİNELERİ	227	366	259	470	14,0	28,3	139	211	62,1	55,1
KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ	169	412	179	380	5,9	-7,9	243	201	41,0	47,2
KLİMA VE SİSTEMLERİ	603	802	614	813	1,8	1,4	199	199	75,2	75,5
TEKSTİL VE KONFEKSİYON MAKİNELERİ	582	827	508	554	-12,6	-32,9	245	46	70,4	91,7
DERİ İŞLEME MAKİNELERİ	4	8	6	7	40,0	-6,9	4	1	54,6	82,1
REAKTÖRLER VE KAZANLAR	359	178	302	266	-15,8	49,1	-181	-36	201,3	113,7
GIDA SANAYİİ MAKİNELERİ	518	366	560	405	8,1	10,6	-152	-155	141,5	138,2
TRAKTÖRLER, TARIM VE ORMANCILIK MAKİNELERİ	817	690	941	415	15,2	-39,8	-127	-526	118,3	226,6
YIKAMA VE KURUTMA MAKİNELERİ	969	167	867	175	-10,6	4,6	-802	-692	580,5	496,5
EVSEL VE ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA MAKİNELERİ	1.535	401	1.432	402	-6,7	0,2	-1.134	-1.029	382,6	355,9
DİĞER MAKİNELER	1.964	3.877	2.128	4.169	8,3	7,5	1.913	2.041	50,7	51,0
TOPLAM	**16.197**	**26.515**	**16.464**	**27.468**	**1,6**	**3,6**	**10.318**	**11.003**	**61,1**	**59,9**

Kaynak: TÜİK verileri
2026 yılı açığa göre sıralanmıştır.

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

KAPASİTE KULLANMA ORANI %

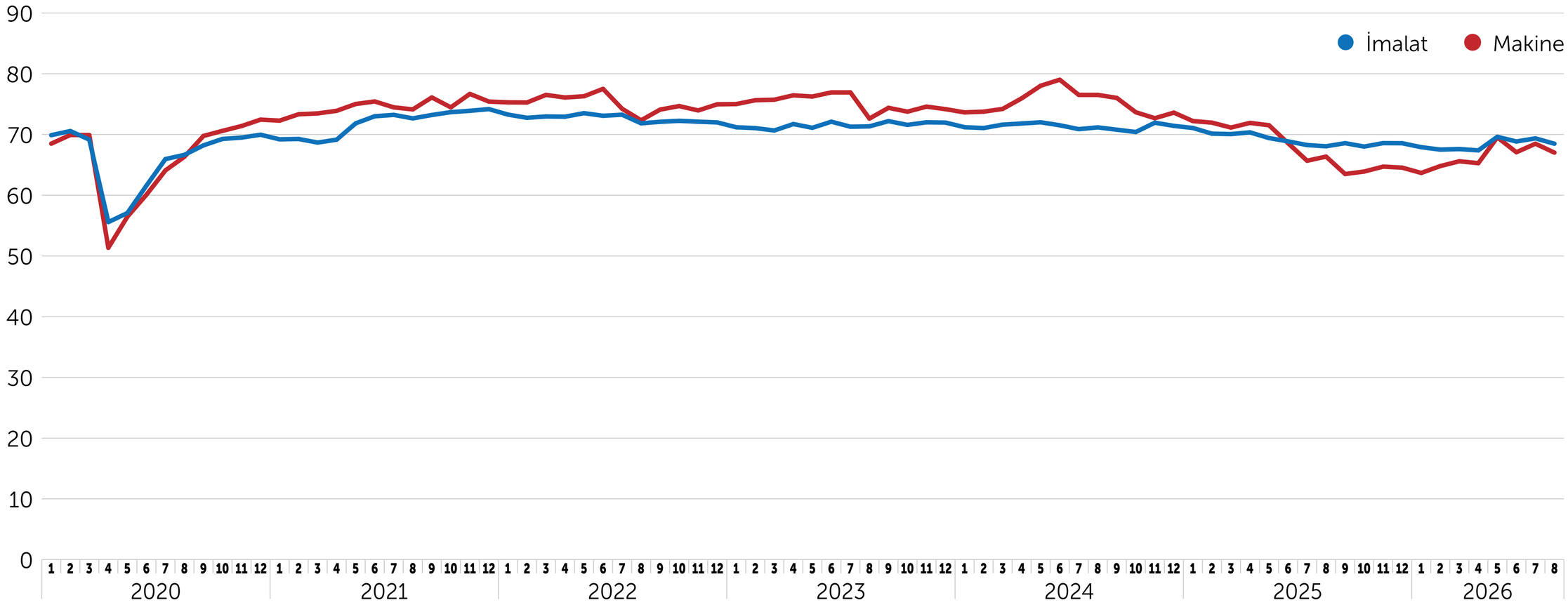

Kaynak: Merkez Bankası

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

İSTİHDAM ENDEKSİ (2021=100)

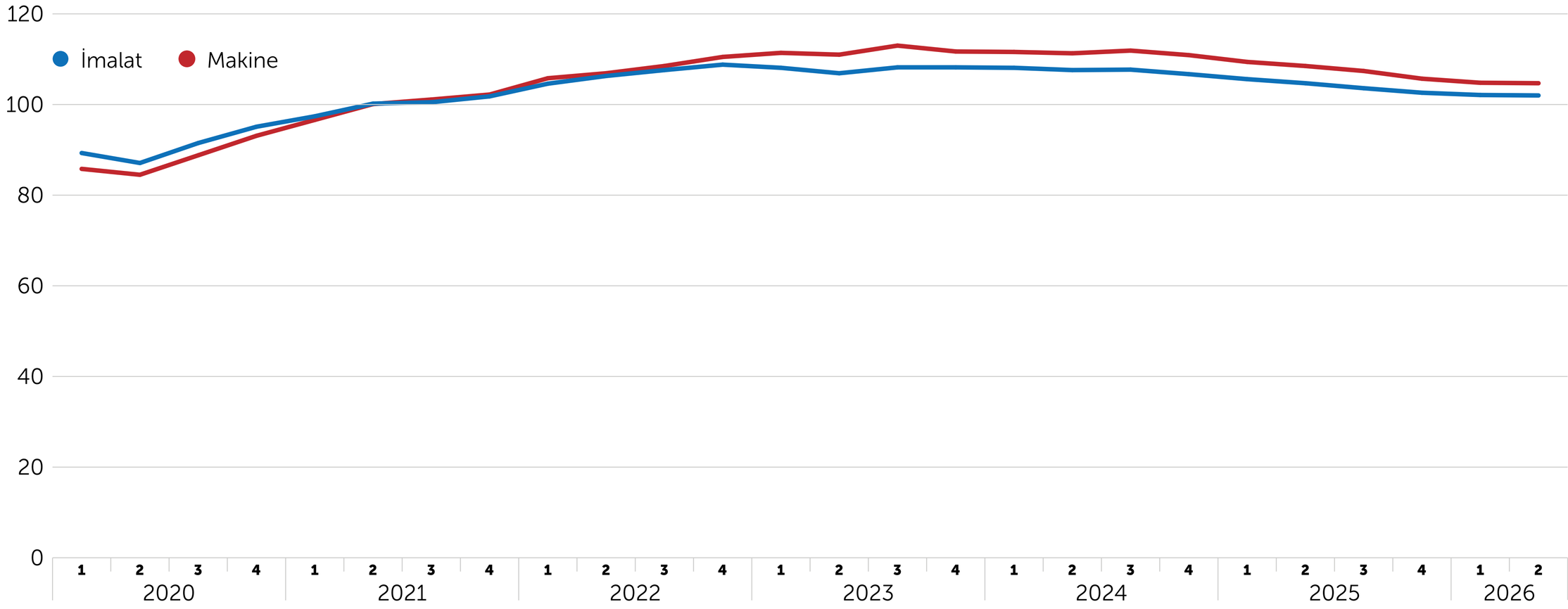

Kaynak: TÜİK

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

SANAYİ CİRO ENDEKSİ (2021=100)

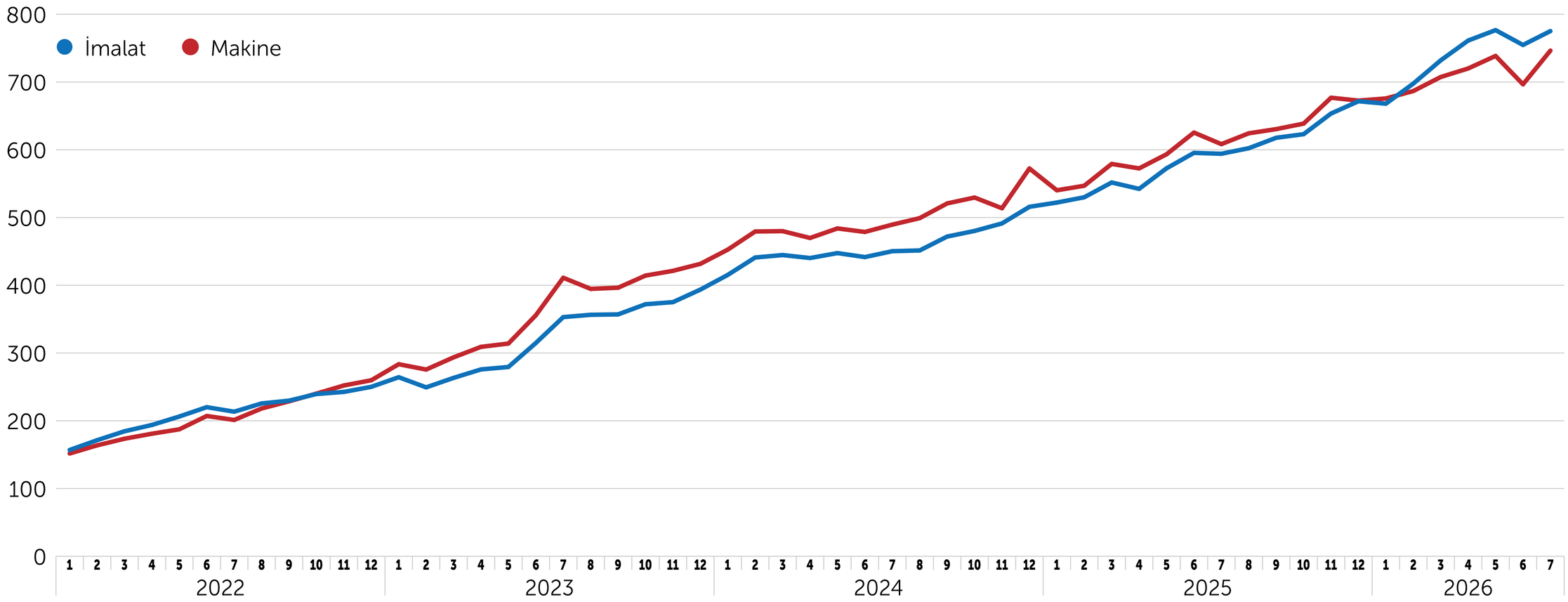

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

SANAYİ CİRO AYLIK DEĞİŞİM ORANLARI %

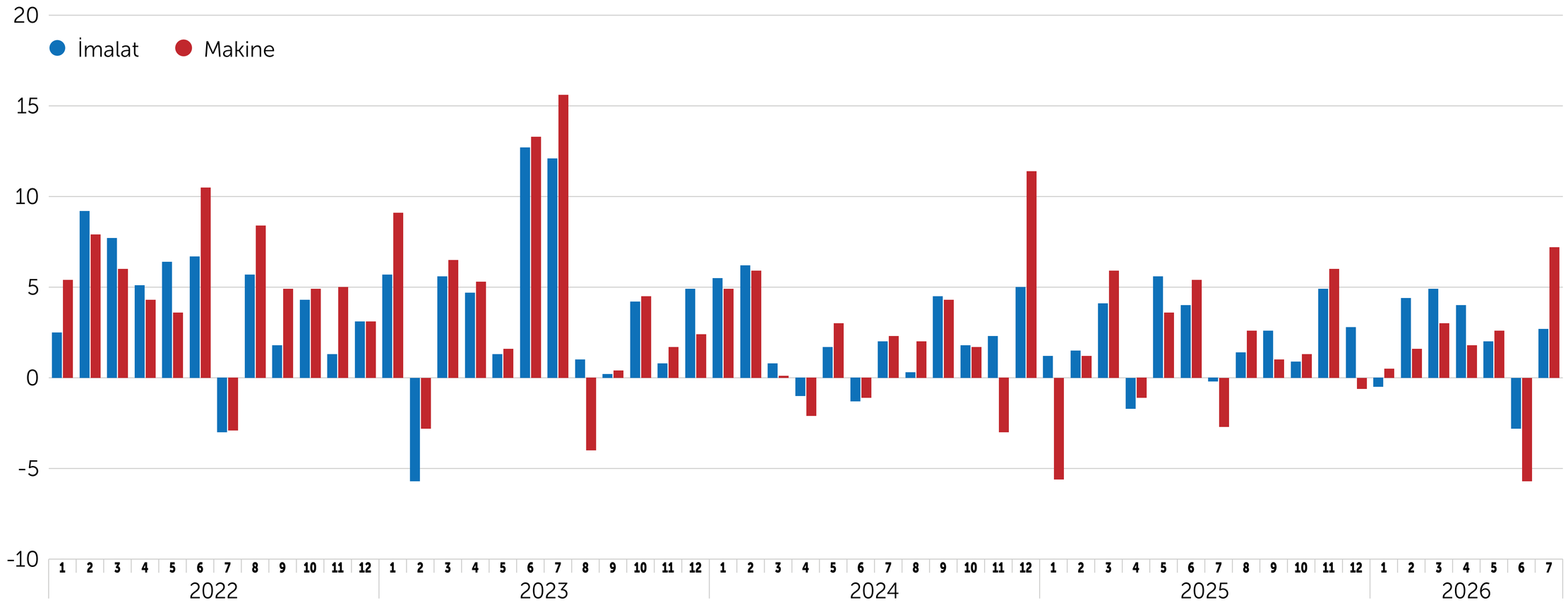

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

YURT İÇİ SANAYİ CİRO ENDEKSİ (2021=100)

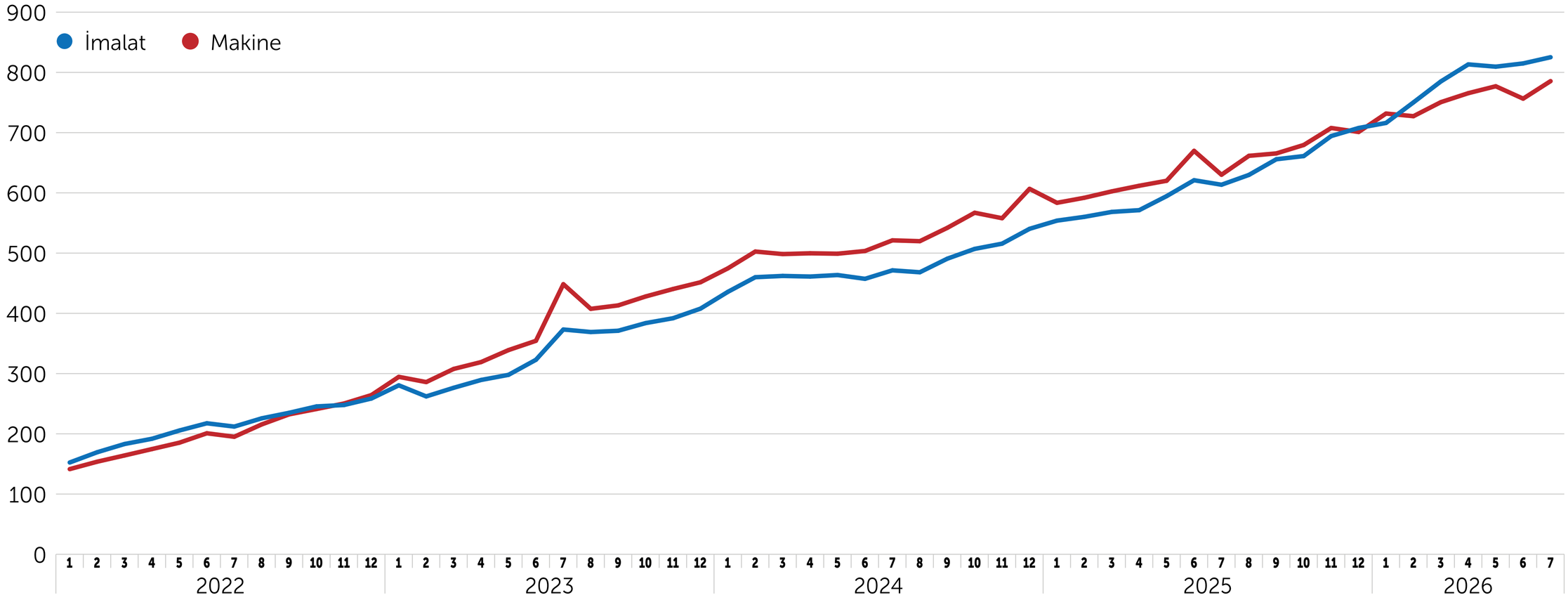

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

YURT DIŞI SANAYİ CİRO ENDEKSİ (2021=100)

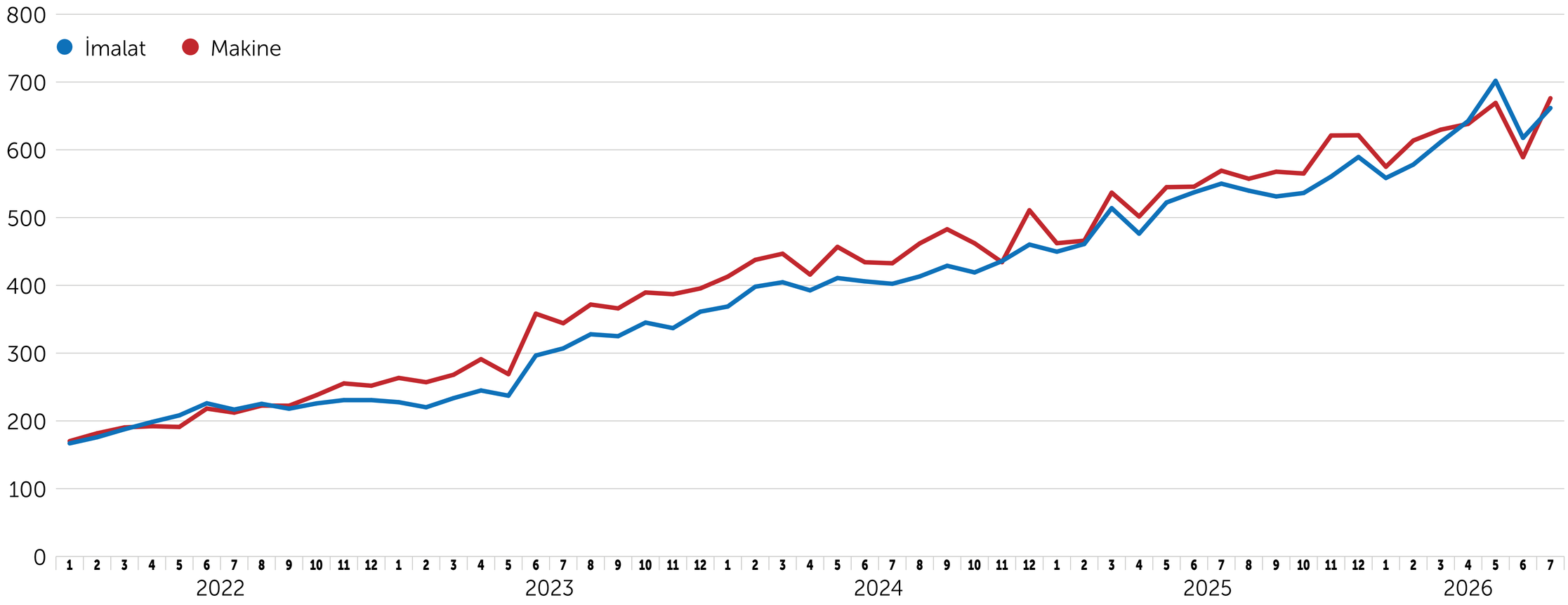

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

YURT İÇİ FİYAT ENDEKSİ - BİR ÖNCEKİ YILIN AYNI AYINA GÖRE DEĞİŞİM (YILLIK DEĞİŞİM) (%)

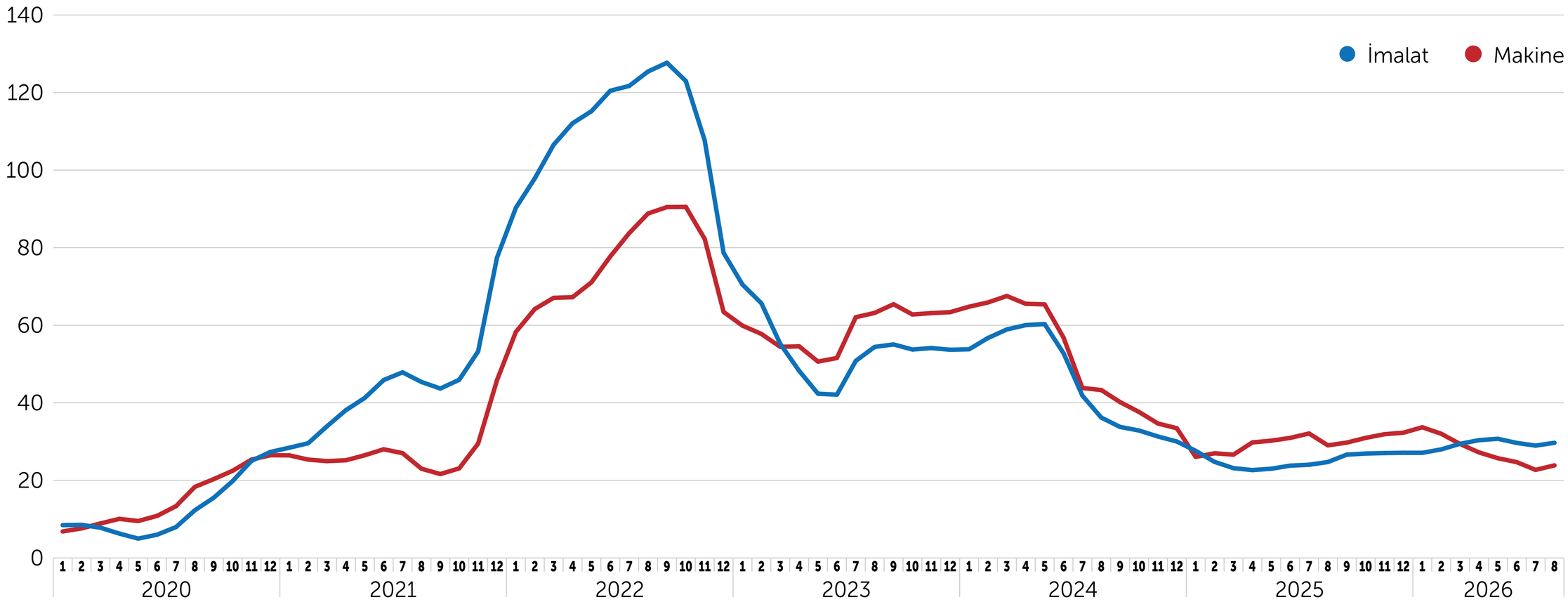

MAKİNE SEKTÖRÜ EĞİLİMİ

YURT İÇİ ÜRETİCİ FİYAT ENDEKSİ (2003=100)

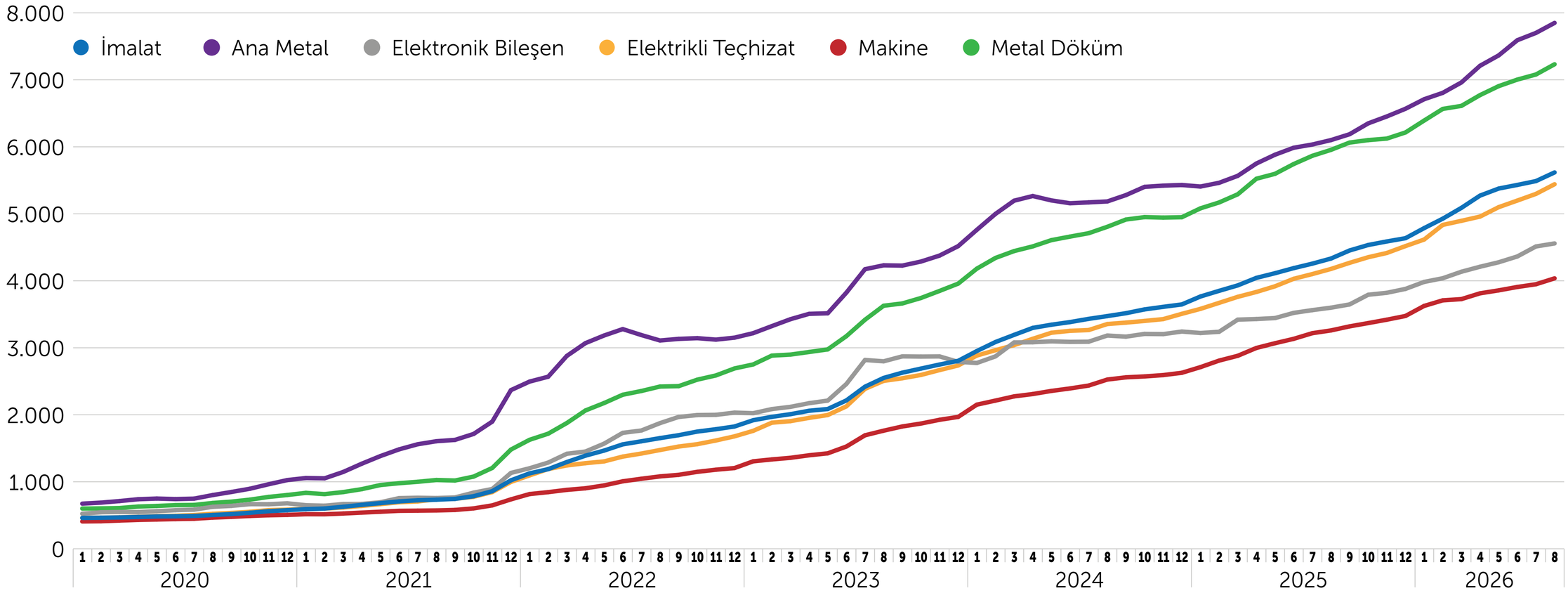

DEĞERLENDİRME

Makine ve teçhizat yatırımları, 2019 yılının son çeyreğinden itibaren 18 çeyrek boyunca kesintisiz büyüme kaydederek yatırım eğiliminin güçlü seyrettiği bir dönem geçirmiştir. Ancak 2024 yılında bu eğilim tersine dönmüş ve yatırımlar yılı %1,7 oranında daralmayla tamamlamıştır. 2025 yılında yeniden toparlanma eğilimine giren makine ve teçhizat yatırımları, yılı %5'in üzerinde büyümeyle tamamlamıştır. Toparlanma **2026 yılında** da devam etmiş; yatırımlar yılın ilk çeyreğinde **%3,0**, ikinci çeyreğinde ise **%1,6** oranında artmıştır.

Yatırımlardaki bu seyir, sektörün orta vadeli üretim kapasitesine yönelik yatırım iştahının yeniden güçlendiğine işaret etmekle birlikte, üretim göstergelerindeki zayıflık söz konusu toparlanmanın henüz sanayi üretimine yeterince yansımadığını göstermektedir.

Makine sanayi üretimi, 2015–2023 döneminde kümülatif olarak %78 oranında güçlü bir artış sergilemiş ve imalat sanayinin büyüme dinamikleri içerisinde önemli bir performans göstermiştir. Bununla birlikte, 2024 yılından itibaren belirgin bir yavaşlama ve daralma sürecine girilmiştir. İmalat sanayinin genel görünümünden olumsuz yönde ayrışan makine sanayi üretimi **2024 yılında %8,5** oranında gerilerken, daralma **2025 yılında %6,5** ile devam etmiştir. **2026 yılının ilk yarısında da üretimdeki düşüş sürmüş ve daralma %4'ü aşmıştır**. Dolayısıyla yatırımlarda 2025 yılından itibaren gözlenen toparlanmaya karşın, üretim tarafında henüz kalıcı bir iyileşme sağlanamamıştır.

DEĞERLENDİRME

Dış ticaret göstergeleri de sektörün karşı karşıya olduğu rekabet baskısının arttığını ortaya koymaktadır. Makine ihracatı 2024 yılında 28,3 milyar dolar seviyesinde gerçekleşerek önceki yıla yakın bir görünüm sergilemiştir. **2025 yılında** ihracat miktarı %6,9 oranında gerilemesine rağmen, kilogram başına ortalama ihracat fiyatının 8,1 dolara yükselmesi sayesinde ihracat değeri %1,4 artarak **28,7 milyar dolara** ulaşmıştır. 2026 yılının ilk 7 ayında ise miktar bazındaki gerileme devam ederken, birim ihracat fiyatının 8,7 dolara yükselmesi ihracat **değerinin %1,6 oranında artmasını** sağlamıştır. Bu durum, ihracat performansının son dönemde önemli ölçüde fiyat etkisiyle desteklendiğine, dolayısıyla miktar bazındaki rekabet gücünün aynı ölçüde güçlenmediğine işaret etmektedir.

İthalat tarafında ise farklı bir eğilim gözlenmektedir. Makine ithalatı 2024 yılında %3,3 oranında gerileyerek 44,12 milyar dolara düşmüş, ancak 2025 yılında %4,6 oranında artarak 46,16 milyar dolara yükselmiştir. 2026 yılının ilk yedi ayında ithalatın %3,6 oranında artması, dış ticaret açığının yeniden genişlemesine yönelik baskıyı artırmıştır. Bu gelişmeler sonucunda makine ihracatının ithalatı karşılama oranı %60'ın altına gerilemiştir.

DEĞERLENDİRME

Özellikle Çin kaynaklı rekabet, sektörün dış ticaret görünümündeki temel risk unsurlarından biri olarak öne çıkmaktadır. 2025 yılında Çin'in Türkiye'ye yönelik makine ihracatının %13,4 oranında artması, Çinli üreticilerin fiyat, ölçek ve maliyet avantajlarının Türkiye pazarındaki konumlarını güçlendirdiğini göstermektedir. İthalatın ihracata kıyasla daha hızlı artması, yalnızca dış ticaret dengesini değil, aynı zamanda iç pazardaki yerli üreticilerin rekabet koşullarını da olumsuz yönde etkilemektedir.

Sektörün iç talep koşulları ve üretim kapasitesine ilişkin göstergeler de zayıf görünümü desteklemektedir. **Kapasite kullanım oranı**, uzun dönem ortalaması olan %78–80 bandından %63 seviyesine kadar geriledikten sonra **%67 düzeyine toparlanmıştır**. Bununla birlikte, mevcut seviye sektörün hâlen yüksek miktarda atıl kapasiteyle faaliyet gösterdiğine işaret etmektedir. Kapasite kullanımındaki düşük seyir, özellikle makine ve teçhizat gibi yatırım mallarında iç talebin yeterince güçlü olmadığını göstermesi açısından önem taşımaktadır. Buna paralel olarak **istihdam endeksindeki aşağı yönlü seyir** de üretim faaliyetlerindeki zayıflığın sektörel istihdam üzerindeki etkisinin devam ettiğine işaret etmektedir.

DEĞERLENDİRME

Makine sanayinde 2025'in ikinci yarısından itibaren başlayan yatırım toparlanmasının 2026'da da sürmesi olumlu olmakla birlikte, bu gelişme henüz üretim, kapasite kullanımı ve istihdama güçlü biçimde yansımamıştır. İhracat değerindeki sınırlı artışın büyük ölçüde birim fiyat yükselişinden kaynaklanması, miktar bazında rekabet gücünün zayıfladığına işaret ederken, ithalattaki artış ve özellikle Çin kaynaklı rekabet baskısı sektörün dış ticaret dengesini olumsuz etkilemektedir. İhracatın ithalatı karşılama oranının %60'ın altına gerilemesi bu bozulmayı belirginleştirmektedir.

Bu çerçevede, sektörün sürdürülebilir büyümesi için yatırımların üretim ve istihdama dönüşmesinin yanı sıra iç talebin ve kapasite kullanımının desteklenmesi önem taşımaktadır. Özellikle ithalat ve fiyat rekabetinin yoğun olduğu ürün gruplarında yerli üretimin rekabet gücünün artırılması; yüksek katma değerli, teknoloji yoğun üretimin ve miktar bazında ihracatın geliştirilmesi sektörün orta ve uzun vadeli rekabetçiliği açısından belirleyici olacaktır.

TEŞEKKÜR EDERİZ

MAKFED
Türkiye Makina Federasyonu

ZÜHTÜ BAKIR
GENEL SEKRETER
zuhtubakir@makfed.org